

Thuiszitter weer naar school

na dagbehandeling bij Kentalis Eindhoven

Ieder kind heeft recht op onderwijs en verdient een zo passend mogelijke plek in het onderwijs. Zo staat het geformuleerd in de Wet passend onderwijs. Er is echter een groep kinderen die uitvalt en thuis zit. Een van de doelstellingen van Passend Onderwijs is het verminderen van het aantal thuiszitters. Voor thuiszitters bij wie sprake is van een communicatieve beperking biedt Kentalis Eindhoven dagbehandeling. De behandeling is erop gericht om de kinderen/jongeren weer toe te leiden naar een vorm van onderwijs. *Van Horen Zeggen* vroeg naar de ervaringen met dit behandel aanbod en ging daarvoor in gesprek met een jongere, zijn onderwijsconsulent en leden van het behandelteam.

Inleiding

Alex is 14 jaar. Sinds januari van dit jaar zit hij thuis. Alex zou gewoon weer naar school willen. Daar zitten zijn vrienden ook allemaal. Alex zat in de tweede van het VSO. “Maar de verhoudingen met school liepen niet meer goed. En ik zat vier uur per dag in de bus. De manier van lesgeven was echt niet mijn manier. Het was gewoon niet de ideale school en de banden liepen op een gegeven moment stuk zodat ik thuis kwam te zitten”. Zijn moeder vult aan: “Alex is niet dom, maar op het eind zat hij meer op de gang dan in de klas, waardoor hij steeds verder achter raakte. Alex kon heel snel boos worden op zijn docenten, vooral wanneer hij iets ‘moest’. Dan liep hij gewoon naar huis.”

Sinds de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs zijn de Onderwijsconsulenten inzetbaar bij problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Een onderwijsconsulent probeert oplossingen te vinden voor kinderen die langdurig thuiszitten zonder uitzicht op een onderwijsplaatsing. Ook in de situatie dat een ouder, school en het samenwerkingsverband er samen niet uitkomen over passend onderwijs kan een onderwijsconsulent ingeschakeld worden.

De onderwijsconsulent uit regio Eindhoven, Ine van de Rijdt, werkt nauw samen met Kentalis. “Wanneer kinderen op school in het regulier, maar ook in het speciaal

onderwijs vastlopen en verstorend gedrag gaan vertonen wordt al snel aan een gedragsprobleem gedacht en wordt gezocht naar een oplossing in samenwerking met de kinder- en jeugdpsychiatrie. Dat het verstorende gedrag een gevolg kan zijn van overvraging door een onderliggend taalprobleem of sensorische overprikkeling krijgt vaak onvoldoende aandacht. Dat ook leerproblemen mede een veroorzaker kunnen zijn voor opvallend gedrag in de klas wordt soms ook nog onvoldoende onderkend. In de samenwerking met Kentalis ben ik steeds meer oog gaan krijgen voor het blijven zoeken naar onderliggende verklaringen voor het gedrag van het kind. Kentalis biedt veel expertise op het terrein van communicatieproblemen, maar kan ook kijken naar de sensorische informatieverwerking. Het is de combinatie van verschillende disciplines die noodzakelijk zijn voor het kind en zijn omgeving. Bij de behandeling wordt juist ook de omgeving betrokken. Daarnaast heb ik waardering voor de toegankelijke en zorgvuldige houding die zij laten zien naar de cliënten, de ouders en professionals. Zij denken altijd met mij mee.” “Bij schooluitval is er vaak al een heel traject aan vooraf gegaan”, zo vertelt zij verder. “Alex bijvoorbeeld, heeft voordat hij thuis kwam te zitten veel leestijd gemist, omdat hij vanwege zijn gedragsproblemen het laatste schooljaar vooral op de gang heeft gezeten. Hierdoor heeft Alex inmiddels ook een leerachterstand opgelopen. Een tweede probleem is dat Alex, die een half jaar niet naar school is gegaan, niet meer gewend is aan het schoolritme. De over-

stap van thuis naar school was voor hem te groot. Vlak voor de zomervakantie kon Alex gelukkig starten bij de dagbehandeling.”

Wat kan de dagbehandeling bieden voor Alex?

Loes van den Tillaar is orthopedagoog en behandelcoördinator bij de dagbehandeling in Eindhoven. dagbehandeling is, indien nog mogelijk, aanvullend op de school van herkomst, en anders in plaats van school. Indien onderwijs volledig vanuit de dagbehandeling wordt geboden (zoals bij Alex) gebeurt dat door twee leerkrachten van het VSO de Berkenschutse. “Dit betekent niet dat Alex straks ook naar die school uitstroomt. Integendeel, onze uitstroom van het afgelopen jaar is zeer divers geweest, van regulier VO tot aan een beschermde werkomgeving.”

Hoe ziet zo'n dag er uit?

“De jongeren starten om negen uur gezamenlijk op de groep en volgen een eigen dagprogramma deels individueel en deels in groepsverband. Voor Alex is er naast de lesblokken Engels, Wiskunde en Natuur en Maatschappij, ook een module Pauze-training. Daarnaast doet hij, net als alle jongeren, mee aan de groepsbehandeling communicatietraining. Bij elk programmaonderdeel worden communicatieve vaardigheden geoefend welke vooraf met de jongere zijn opgesteld. Voor het leren kennen van de eigen communicatieve bijzonderheden gebruiken we de communicatie app (ComID). Wanneer de vervolgplek is gekozen, is ook duidelijk welke vaardigheden nodig zijn op die toekomstige plek, zoals een hele ochtend in de klas zitten, om hulp vragen of een schoolpauze invullen.”

“We kunnen hier heel veel droog oefenen”, vertelt de logopedist, Lian Schuyt. “Zowel de behandelgroep als de klas van de Berkenschutse bieden als oefenplek hele mooie mogelijkheden. Maar het komt er natuurlijk op aan dat de vaardigheden toegepast gaan worden op de vervolgplek. De pedagogisch behandelaar ondersteunt de jongere om de verworven communicatieve vaardigheden ook op de nieuwe school of werkplek toe te passen.”

Jongeren die naar de dagbehandeling komen zijn beperkt in hun communicatieve redzaamheid en weerbaarheid. De meesten hebben een bijkomende stoornis (diag-

Foto: Vincent van den Hoogen

nose autisme) en angst- of depressieve klachten als gevolg van veel faalervaringen en teleurstellingen. In het gezin van herkomst heeft de draagkracht vrijwel altijd een grens bereikt. De leeftijd van de jongeren varieert van 12 tot 23 jaar waarbij opvalt dat er momenteel ook kinderen jonger dan 12 jaar worden aangemeld.

Alex heeft tips en adviezen voor zichzelf en anderen geformuleerd die helpen om elkaar beter te begrijpen, naar elkaar te luisteren en bij het vertellen van zijn gedachten en gevoelens. Ook heeft hij geleerd op welke manier en op welke momenten hij om hulp kan vragen en een vraag kan stellen. Eerder vond hij het ‘stom’ (lees: spannend) om een vraag te stellen, nu merkt hij dat niet meer vastloopt en juist vooruitkomt op school. Alex gaat weer naar school in een opbouw van 3 dagen onderwijs en 2 dagen behandeling. Het ziet ernaar uit dat Alex binnen enkele maanden volledig kan terugkeren binnen onderwijs.

JULIANE CUPERUS

Voor meer informatie over onderwijsconsulenten:

www.onderwijsconsulenten.nl

De ComID app is te vinden in de App store.

Om de identiteit van Alex te beschermen is de informatie in deze reportage zodanig aangepast dat deze niet te herleiden is naar een specifieke persoon.

Bij dagbehandeling is er aandacht voor een goede balans tussen in- en ontspannende activiteiten.